

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШИЛИ С ОСЪЖДАНЕ, И ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПРЕЗ ПЪРВОТО ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2012 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

По предварителни данни на Националния статистически институт през първото шестмесечие на 2012 г. с осъдителна присъда са приключили делата за 14 250 извършени престъпления.

Броят на осъдените лица с влезли в сила присъди е 15 711. Ефективна осъдителна присъда е наложена на 8 755 лица, а условно осъдени са 6 956 лица.

През първото шестмесечие на 2012 г. няма съществена промяна в структурата на престъпленията, завършили с осъждане, по глави от Наказателния кодекс. Най-голям е дялът на наказаните общоопасни престъпления¹ - 5 255, или 36.9% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Осъдените за тези престъпления лица са 5 124, или 32.6% от всички осъдени лица.

- Наказаните престъпления по транспорта и съобщенията са 4 303. Осъдените за тях лица са 4 245, или 82.8% от общия брой на лицата, осъдени за общоопасни престъпления.

- Броят на наказаните престъпления, свързани с наркотични вещества, е 578, а осъдените за тях лица са 539.

На второ място в структурата на наказаната престъпност са **престъпленията против собствеността**². През първото шестмесечие на 2012 г. с осъдителна присъда са приключили 5 089 престъпления (35.7%). Лицата, осъдени за тези престъпления, са 6 588, което представлява 41.9% от общия брой на осъдените за периода.

- Завършилите с осъждане за кражби на имущество престъпления са 3 952. За този вид престъпление са осъдени 5 388 лица.

- За грабежи на имущество са осъдени 459 лица.

През първото шестмесечие на 2012 г. наказаните **престъпления против личността**³ са 794, или 5.6% от общия брой на престъпленията, завършили с осъждане. Осъдените лица за тези престъпления са 739 (4.7%).

- За причиняване на телесна повреда завършилите с осъдителна присъда престъпления са 353. Броят на осъдените лица за този вид престъпление е 359.

- Завършили с осъдителни присъди са делата за 60 извършени умишлени убийства (довършени и опити), като осъдените лица са 63.

- Лицата, осъдени за изнасилване и за опит за изнасилване през първото шестмесечие на 2012 г., са 43.

¹ В общоопасните престъпления се включват престъпленията, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други общоопасни престъпления.

² Престъпленията против собствеността включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

³ В престъпленията против личността се включват следните престъпления: убийство, телесна повреда, злоставяне, отвлечане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, издаване на чужда тайна, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през първото шестмесечие за периода 2009 - 2012 година

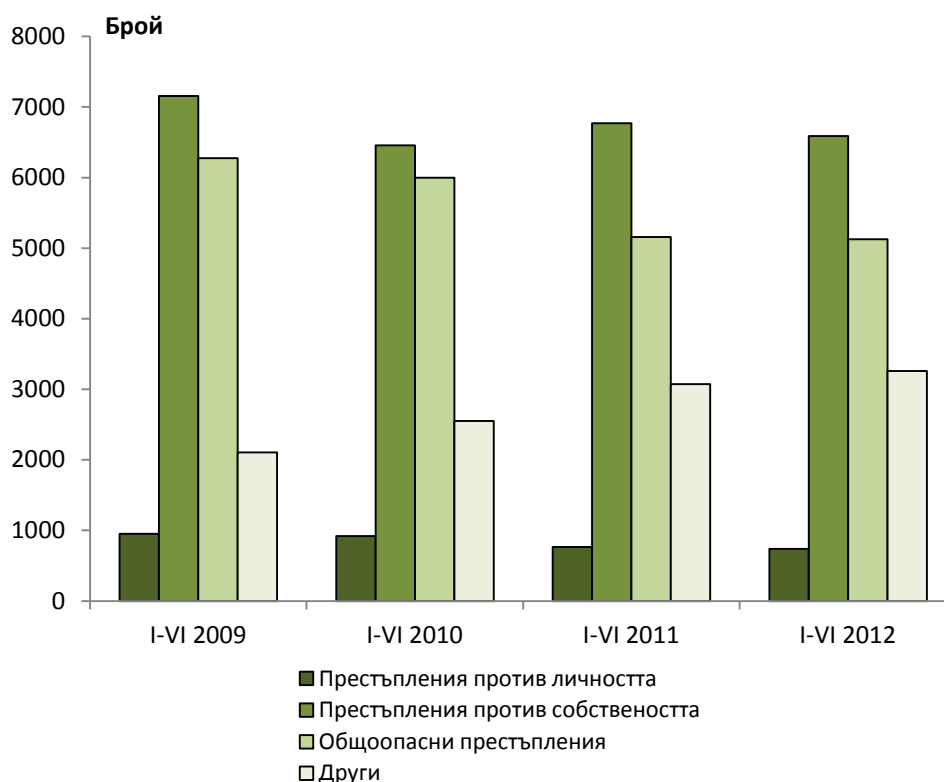
Осъдени лица за други видове престъпления

През първото полугодие на 2012 г. са осъдени за:

- престъпления против стопанството - 1 173 лица;
- престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции - 797 лица;
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 283 лица;
- престъпления против брака, семейството и младежта - 395 лица;
- престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система - 66 лица.

Фиг. 2. Осъдени лица по глави от Наказателния кодекс през първото шестмесечие за периода 2009 - 2012 година

Осъдени лица по пол и възраст

През първото шестмесечие на 2012 г. са осъдени 14 611 мъже и 1 100 жени.

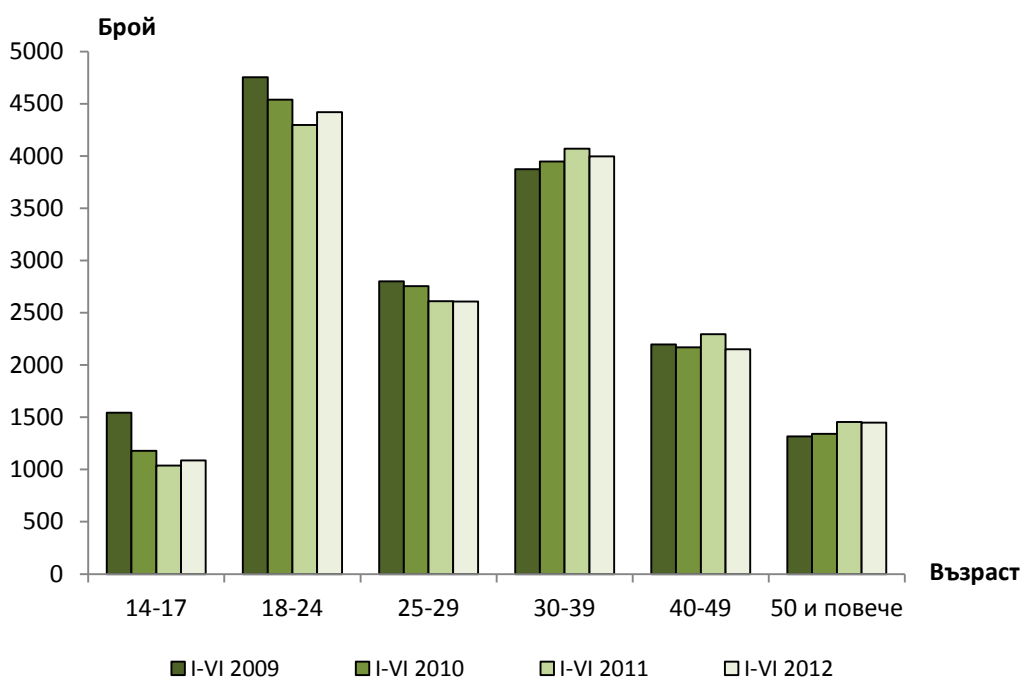
Най-голям е дялът на осъдените лица на възраст 18 - 24 години - 4 420 (28.1%).

На второ място са осъдените лица на възраст 30 - 39 години - 3 996 (25.5%).

Осъдените лица на възраст 25 - 29 години са 2 607, или 16.6% от общия брой на осъдените, следвани от 40 - 49 годишните, които са 2 151 (13.7%). Осъдените лица на 50 и повече навършени години са 1 449 (9.2%). Най-малобройна е групата на осъдените непълнолетни лица - 1 088, или 6.9% от общия брой на осъдените.

Фиг. 3. Осъдени лица по възраст през първото шестмесечие за периода 2009 - 2012 година

Осъдени лица по наложени наказания

През първото полугодие на 2012 г. общо са осъдени 15 711 лица, от тях 8 755 - ефективно (55.7%), и 6 956 - условно (44.3%). Запазва се тенденцията от предходните периоди на постепенно намаляване на броя на ефективно осъдените и плавно нарастване на броя на условно осъдените лица.

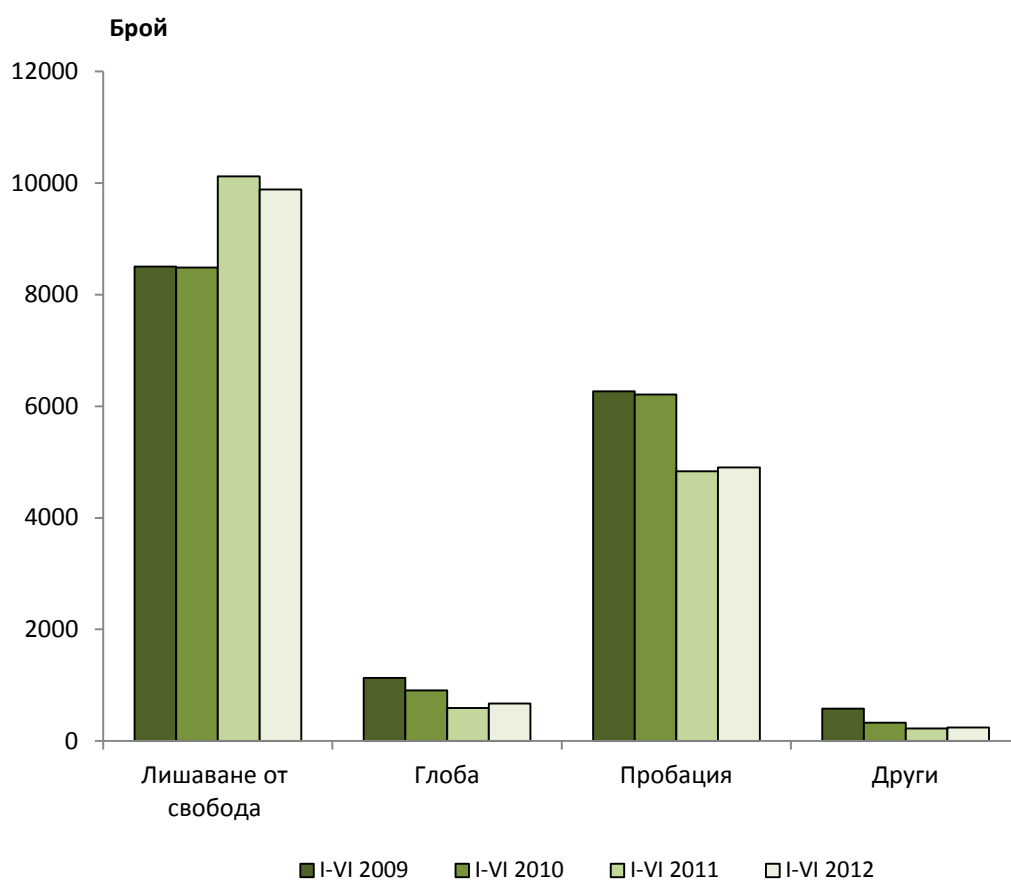
Лицата, осъдени на „лишаване от свобода“ през първото шестмесечие на 2012 г., са 9 889, или 62.9% от всички осъдени лица.

С най-голям брой и относителен дял са осъдените на „лишаване от свобода до 6 месеца“ - 4 687 лица (47.4%), и на „лишаване от свобода от 6 месеца до 1 година“ - 2 974 лица (30.1%). На „доживотен затвор“ са осъдени 2 лица.

Наказанието „пробация“ е наложено на 4 906 лица, или на 31.3% от общия брой на осъдените лица, а с „глоба“ са наказани 674 лица.

Фиг. 4. Осъдени лица по наложени наказания през първото шестмесечие за периода 2009 - 2012 година

Методологични бележки

Статистическите данни за наказаната престъпност са на базата на шестмесечни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдението е дейността на районните и окръжните съдилища по наказателните дела от общ, частен и административен характер. От 1998 г. е включена и информация за дейността на военните съдилища. Не е включена информация за резултатите от дейността на Върховния касационен съд. В данните за наказаната престъпност за шестмесечието не са включени данните от Прокуратурата на Република България - Националната следствена служба.

Единици на наблюдение са престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица с влезли в сила присъди.

В броя на престъпленията и осъдените лица за даден отчетен период се включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същия период.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица на някакво наказание, включително и условно осъдените.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години. Непълнолетните са навършили 14 години, но не са навършили 18 години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Повече информация и данни за наказаната престъпност могат да бъдат намерени в интернет страницата на НСИ: <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=25> .

Приложение

Таблица 1

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през първото шестмесечие за периода 2009 - 2012 година¹

(Брой)

Вид на престъплението	I шестмесечие на 2009		I шестмесечие на 2010		I шестмесечие на 2011		I шестмесечие на 2012 ²	
	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица
Общо³	14863	16486	14656	15930	14165	15769	14250	15711
в това число:								
Престъпления против личността	961	951	937	922	818	767	794	739
от тях:								
Умишлено убийство (довършено и опит)	72	77	62	63	60	64	60	63
Причиняване на телесна повреда	464	498	487	505	360	367	353	359
Разврат	187	171	151	144	137	116	131	121
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	71	73	69	74	38	41	41	43
Престъпления против брака, семейството и младежта	199	206	245	231	295	281	394	395
Престъпления против собствеността	5523	7155	5099	6457	5059	6771	5089	6588
от тях:								
Кражба	4021	5540	3623	4863	3932	5560	3952	5388
Грабеж	443	533	487	603	381	467	384	459
Присвояване	88	94	68	66	71	79	70	72
Измама	279	297	289	321	212	230	224	225
Изнудване	21	23	36	39	26	27	36	38
Унищожаване и повреждане на имущество	336	331	346	320	208	182	209	190
Престъпления против стопанството	371	467	511	570	1120	1191	1121	1173
в т.ч. против митническия режим (контрабанда)	35	65	50	62	78	86	75	78
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	56	50	71	64	75	49	75	66

Таблица 1

**Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през първото шестмесечие
за периода 2009 – 2012 година¹**

(Продължение и край)

(Брой)

Вид на престъплението	I шестмесечие на 2009		I шестмесечие на 2010		I шестмесечие на 2011		I шестмесечие на 2012 ²	
	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	579	617	682	789	652	757	662	797
в това число:								
Незаконно преминаване през граница	378	408	425	521	416	524	404	543
Преждеждане през граница	36	48	45	59	48	60	49	65
Подкуп	38	37	65	64	35	32	60	54
Документни престъпления	391	335	507	418	473	405	476	430
Престъпления против реда и общественото спокойствие	320	303	357	359	268	289	275	283
в т.ч. хулиганство	268	246	292	283	183	179	185	170
Общопасни престъпления	6352	6276	6125	6000	5300	5156	5255	5124
от тях:								
Палаж	40	39	39	40	34	34	33	35
Незаконно производство, притежаване и използване на оръжие, взривове и боеприпаси	211	188	238	197	226	193	222	191
Престъпления по транспорта и съобщенията	5477	5403	5040	4953	4368	4273	4303	4245
Противозаконно отнемане на МПС	161	178	131	149	84	103	84	90
Престъпления, свързани с наркотици	439	445	651	638	574	541	578	539
Военни престъпления	25	27	35	31	4	4	12	20

¹С влезли в сила присъди.

²Предварителни данни.

³Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

Таблица 2

Осъдени лица по пол и възраст през първото шестмесечие за
периода 2009 - 2012 година¹

Възраст	(Брой)											
	I шестмесечие 2009			I шестмесечие 2010			I шестмесечие 2011			I шестмесечие 2012 ²		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо ³	16486	15559	927	15930	14960	970	15769	14704	1065	15711	14611	1100
Непълно-летни лица (14 - 17 г.)	1543	1468	75	1179	1128	51	1038	1002	36	1088	1050	38
Пълнолетни лица (над 18 г.)	14943	14091	852	14751	13832	919	14731	13702	1029	14623	13561	1062
18 - 24	4754	4530	224	4539	4330	209	4297	4103	194	4420	4163	257
25 - 29	2800	2642	158	2754	2614	140	2611	2467	144	2607	2465	142
30 - 39	3874	3649	225	3948	3685	263	4071	3771	300	3996	3691	305
40 - 49	2197	2050	147	2169	1996	173	2296	2088	208	2151	1966	185
50 и повече	1318	1220	98	1341	1207	134	1456	1273	183	1449	1276	173

¹ С влезли в сила присъди.

² Предварителни данни.

³ Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

Таблица 3

Осъдени лица по наложени наказания през първото шестмесечие
за периода 2009 - 2012 година¹

Наложени наказания	(Брой)			
	I шестмесечие 2009	I шестмесечие 2010	I шестмесечие 2011	I шестмесечие 2012 ²
Общо³	16486	15930	15769	15711
Ефективно осъдени	11271	10749	9254	8755
Условно осъдени	5215	5181	6515	6956
Лишаване от свобода - общо	8504	8488	10120	9889
До 6 месеца	4657	4385	5001	4687
От 6 месеца до 1 година	2086	2223	2908	2974
От 1 до 3 години	1499	1572	1853	1894
От 3 до 5 години	160	197	232	220
От 5 до 10 години	63	75	77	79
От 10 до 15 години	26	15	30	14
Над 15 години	13	21	19	21
Доживотен затвор	-	3	2	2
Доживотен затвор без замяна	1	-	2	-
Глоба	1132	905	593	674
Пробация	6270	6209	4832	4906
Други	579	325	220	240

¹ С влезли в сила присъди.

² Предварителни данни.

³ Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.